Teória literatúry

umelecká literatúra

literárne druhy

lyrika
myšlienky, pocity, opisy

- rozdelenie lyriky
  - osobná
  - ľúbostná
  - prírodná
  - spoločenská
  - reflexívna
- žánre
  - pieseň
    - podľa obsahu
      - uspávanka
      - ľúbostná pieseň
      - obradová pieseň
        - obdobia života krst, svadba, pohreb
        - ročné obdobia napr. fašiangové
      - pracovné piesne
        - pastierske a valašské
        - banícke
        - trávnice
      - vojenské a regrútske
      - zbojnícke
      - koledy
    - podľa autora
      - ľudová
      - zľudovená
      - poloľudová
    - podľa popularity
      - populárna pieseň evergreen detská populárna pieseň
  - hádanka
  - príslovie
  - porekadlo
  - modlitba
  - óda
  - elégia
  - aforizmus
  - epigram
  - epitaf

epika
dej, príbeh

- žánre
  - poviedka
  - román
    - dievčenský román
    - western
    - dobrodružný román
    - historický román
    - generačný román
    - fantasy román
    - sci-fi román
    - detektívny román
    - robinsonáda
  - denník
  - rozprávka
    - podľa autora
      - ľudová
      - umelá
    - podľa obsahu
      - fantastická
      - realistická
      - zvieracia
  - legenda
  - komiks
  - povesť
    - podľa obsahu
      - historická
      - miestna
      - heradlická
    - podľa autora
      - ľudová
      - umelá
  - anekdota
  - epická báseň
  - balada
    - podľa autora
      - ľudová
      - umelá
    - sociálna balada
    - fantastická
  - bájka
  - báj (mýtus)
    - kozmogonická
    - hrdinská
    - etiologická
    - historicko-kultúrna
  - epos
  - epická báseň
  - lyricko-epická báseň (lyrické prvky)
  - lyrizovaná próza (lyrické prvky)

dráma
dialógy pre divadlo, TV, rozhlas, film SCENÁR

- žánre
  - komédia
  - tragédia
    - kompozícia tragédie
      - expozícia - úvod
      - kolízia - zápletka
      - kríza - vyvrcholenie
      - peripetia - obrat
      - katastrofa - tragické rozuzlenie
  - činohra
  - muzikál
  - opera
  - opereta
  - rozhlasová hra
  - rozhlasová rozprávka
  - televízna hra
  - televízna rozprávka
    - hraná
    - animovaná
  - film
    - hraný
    - animovaný
  - divadelná hra
    - jednoaktovka
    - viac dejstiev
  - divadelná rozprávka
    - hraná
      - marionety
      - javajky
      - maňušky
    - bábková

literáne formy

- poézia verše, strofy
  - viazaný verš pravidelný rým a rytmus napr. pieseň, sonet
    - napr. sylabický (slabičný) verš
    - rým
      - aabb - združený
      - abab - striedavý
      - abcb - prerývaný
      - abba - obkročný
  - voľný verš - neviazaný napr. cinquain
- próza riadky v odsekoch, kapitoly
- dráma dialogická forma

jazykové umelecké prostriedky (trópy)

- metafora „pole je živá ľudská tvár"
- personifikácia „slniečko sa usmieva"
- metonymia „číta Šmreka"
- epiteton „zlaté klasy"
- prirovnanie „vlasy ako hodváb"
- zdrobneniny „mamička, psík"
- básnická otázka „Kto proti osudu?"
- symbol „srdce" (láska)

vecná literatúra

- odborná (vedecké texty)
  - encyklopédia
    - radená abecedne
    - radená chronologicky
    - radená systematicky
- administratívna (v úradoch)
- publicistická (v médiách)

vedecko-populárna literatúra (náučná, literatúra faktu)